

Blomster *vennen*

Nr. 2 - 2003 Årgang 26

Pulsatilla halleri ssp. slavica

Pulsatilla rubra

Pulsatilla alpina

Alle foto: Lasse Køgel

Styre og stell

Formann

Jorun Tharaldsen
Jutulveien 32 A
0853 Oslo
Tlf. 22 23 73 64

Sekretær

Berit Østby
Nestoppen 22
1344 HASLUM
Tlf. 67 58 25 63

Kasserer

Herdis Nelson
Lindebergåsen 47B
1068 OSLO
Tlf. 22 30 41 02

Kontonr. 7877 08 28529

Blomstervennen

Redaktør

Grethe Li
Trollstigen 4
1472 FJELLHAMAR
Tlf. 67 90 51 34
e-mail: grethli@online.no

Redaksjonsmedarbeidere:

Geir Moen
Tommy Tønsberg

Organisasjonsnummer: 982.473.675

Innhold:

Styret, redaksjonen og innhold.....	side 3
Redaktøren.....	side 4
Polygala.....	side 5
Kubjelle (<i>Pulsatilla</i>).....	side 6
Iris (del 2).....	side 12
Stor takk.....	side 14
Kalender.....	side 16
Dvergbusker for fjellhagen.....	side 18

Blomstervennen er kontaktbladet til Blomstervenners klubb og kommer ut med fire utgaver i året.

Forsidebildet

Polygala chamaebuxus

Foto: Ole Jonny Larsen

Redaktøren

Våren er lunefull og upresis. I fjor kom den i april på Østlandet – når den gjør sin ankomst i år, vet vi ikke. Men når den kommer, sier vi kanskje som Halfdan Rasmussen:

Livet er en morgengave.
Sjelen er et pilgrimskor.
Der står krokus i min have.
Der står øller på mit bord.

Vi vet at hagen og plantene er der under snødekket, og når dette bladet kommer ut, er det verste over. Nå gjelder det å nyte det levende landskapet rundt oss, få nye impulser gjennom hagebesøk og arbeide passe mye i hagen. Hva som er passe mye, må den enkelte finne ut av, men det lønner seg dårlig å glemme å se. Selv har jeg latt fotoapparatet ligge lenge, i år skal jeg begynne å fotografere igjen – helt sikkert! Når en leter etter gode hagemotiv, må en lete etter det riktige lyset, den riktige vinkelen og den beste avstanden til objektet. En slik leting kan også hjelpe oss til å stoppe opp og glede oss over alle de små og store undre som finnes i en hage.

I løpet av vinteren har nok mange av oss laget en ønskeliste over nye vekster, og mange har sådd. Enten vi velger det ene eller det andre, er det ikke alltid like enkelt å finne en egnet plass for de nye beboerne i hagen. Vi treffes kanskje på plantebyttemøtene eller andre steder hvor plantevenner møtes? I alle fall møtes vi i felles glede og fascinasjon over den levende naturen i hagene våre. Redaksjonen ønsker en god hagesommer til hver enkelt av dere!

Gretthe

Polygala

– buskblåfjør

Av: Ole Jonny Larsen

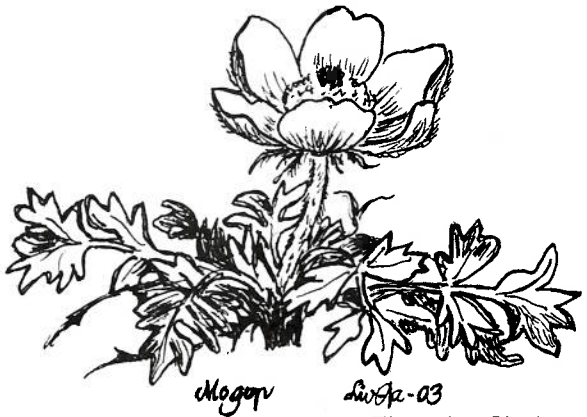
Noen planter klarer det kunststykket å være utrolig vakre, lette å dyrke, enkle å produsere - og totalt utilgjengelige! *Polygala chamaebuxus* er en av dem. At en slik vakker skapning ikke en gang har et norsk navn, er nesten like utrolig. Og at sveitserne valgte den kjedelige edelveisen til nasjonalblomst når de har en slik plante som denne i den hjemlige floraen, er en gåte for meg.

Polygala tilhører blåfjørfamilien. Flere arter vokser vilt i Norge, men alle er mer og mindre urteaktige. *Polygala chamaebuxus* er den eneste arten som er buskaktig i Europa. Buskblåfjør er derfor mitt navneforslag. *Chamaebuxus* betyr at planten liknar *buxus*, altså buksbom. Likheten er ikke slående, særlig ikke når den blomstrer. Det finnes rundt 500 arter Polygala på kloden, og storparten vokser i tropiske land, mange av dem er svært vakre planter.

Buskblåfjør er en lav, vintergrønn busk. Blada er tjukke og læraktige, og de har frisk grønnfarge året rundt. Den blir ikke over 10 cm høy, men kan spre seg godt utover. Planten blomstrer fra ung alder. Knoppene blir dannet om høsten og er lett synlige over vinteren. Gamle eksemplarer kan være dekket av blomster fra mai til juli. Fargen er svært variabel, fra kvit, via gul til ulike røde eller djuprosa nyanser. Blomsten er alltid tofarga, og det er vel det som gjør den så iøynefallende. Av navnesorter kan nevnes 'Purpurea' og 'Grandiflorum'. Alle sorter er vel verdt å kjøpe – om en bare kan komme over dem! Og skal en klare det, må en ha flaks. De fleste hagesentre er ukjent med planten. En del samlere selger Polygala.

Buskblåfjør er lette å dyrke her i Ålesund. Jeg har flere planter rundt i hagen på ulike steder. Jeg dekker dem ikke til, men har aldri mista en eneste. Buskblåfjør skal plantes i djup jord i fjellhagemiljø, men må ikke tørke heilt ut om sommeren. Deling er grei formeringsmåte, særlig av 'Grandiflorum' som setter mange rotskudd. Avdelte deler uten synlige røtter slår som oftest også rot etter hvert.

Kubjelle (*Pulsatilla*)

Av: *Lasse Køgel*

Illustrasjon: *Liv Aanerud*

Blant vårens første staudeblomsterprakt i fjellhagen, er det vel ikke mange som kan gjøre kubjellene rangen stridig. Kubjellene hører botanisk til Soleie-familien (*Ranunculaceae*) som er en av de store familiene i planteriket med ca. 1500 arter, men regnes som primitiv utviklingsmessig sett. Kubjellene er som de fleste andre slekter i familien giftige. Dette er ekte vårbloster, men kan i gode somrer komme med en og annen blomst på ettersommeren. Slekten er i Norge representert med to viltvoksende arter: *Pulsatilla vernalis*, mogop og *Pulsatilla pratensis*, kubjelle. Antall arter er 30 som er utbredt i Eurasia og Nord-Amerika, som alle er flerårige. Blant disse er det både lavlandsplanter og fjellplanter, men felles for dem alle er at de er solelskere og vokser på godt drenerte vokseplasser.

Navneforvirringen i slekten har vært stor. Slektsnavnet var i mange år *Anemone*, men den er nå kastet ut derfra og ført til slekten *Pulsatilla*, og slik har det gått frem og tilbake. *Pulsatilla* kommer av ordet *pulsare*, som betyr slå, på grunn av blomstens klokkefasong.

Blomstene skiller seg fra sine nære slektninger anemonene på at griflene hos *Pulsatilla* strekker seg og danner et langt fjærformet sveveapparat som letter vindspreidningen. Frøene er små nøtter som sitter på basis av det lette sveveapparatet. Stengler og blad er lodne. På blomsterstilken sitter tre kranstilte stengelblad som er delt opp i trådformede fliker, som sitter oppunder blomsten. Blomsten har seks blomsterblad som er sterkt håret på undersiden, og fargene varierer i hvit, rosa, lilla, fiolett, gult og rødt. De ytre støvbærerne er sterile og omdannet til honningkjertler.

Utover sommeren og høsten kommer de vakre og dekorative frøhodene frem og svaier så fint i vinden. Roten er en treaktig hard pælerot, og det sier seg selv at de aller helst vil stå på samme stedet i mange år. De fleste artene vokser på tørre lysåpne sandmoer, med liten konkurranse. På grunn av de sterkt silkehårete knoppene tåler de utrolig mye kulde før de skades.

Dyrkning.

Formeringen skjer aller best ved frø som vi sår umiddelbart, etter at vi har høstet eller straks etter vi har mottatt det. Frøet skal helst såes ferskt, da man får det beste resultat. Det er jo dessverre slik at vi ofte får frøet året etter det er høstet. Har det vært oppbevart i kjøleskapstemperatur over vinteren, er mulighetene gode, men spireprosenten vil avta.

Gammelt frø kan også vekkes til live ved en frostbehandling.

Vi sår frøet i en god standard sandrik såjord i februar-mars. Når frøplantene har blitt passe store, prikler vi dem over i pletter for så å plante dem ut ett til to år etterpå. Den beste plantetid er våren eller høsten. Deling er vanskelig på grunn av den harde pæleroten, men den kan forsiktig deles opp etter blomstring og flyttes. Rotstokkstiklinger tatt tidlig på våren kan også brukes. Kubjellene passer best i fjellhagen, så vi må finne en solrik og lun plass, slik at plantene kan komme helt til sin rett.

Jorden bør være lett og sandholdig, men ikke for næringsrik. Kalk er ikke så veldig nødvendig for de fleste, men de vil reagere positivt på noe kalk i jorden.

God drenering er svært viktig, og det kan være lurt å vinterdekke de vanskeligste med noe granbar eller lett agrylduk.

Arter og sorter.

Pulsatilla vernalis mogop

Reiser vi til fjells tidlig i juni måned, når de siste rester av vinteren smelter bort, vil vi se mogopen åpne sine dunete blomsterhoder, og strekker seg mot vårsolen.

Dette er noe av det vi kan kalle vårens vakreste eventyr. Selv om den har sitt hovedutbredelse område i Jotunheimen og tilstøtende fjellområder, finner vi

den også spredt utover Østlandets lysåpne furumoer. I Sverige hvor den kalles mosippa, er den utbredt over lavlandet, og den er også funnet i Danmark. Vi oppfatter den som en fjellplante, men det er noe misvisende. Mogopen er konkurranse-svak, og kommer ofte inn på furumoer og morenerygger med mye grus og fattig på næring. Dette er en enkel plante å få til i hagen, men vi graver den ikke opp i **naturen!!**. Den er lett å frøformere, så vi høster frø der hvor det er lovlig, og sår frøet umiddelbart. Kan ikke frøet såes straks, oppbevarer vi det i kjøleskap.

Blomsten har seks blomsterblad, fargen er lysfiolett utvendig og hvit innvendig med lange silkehår. Høyden på planten er 10–15 cm. Den kan være noe kortlivet, men man kan forlenge levetiden ved å fjerne de visne blomstene straks de har blomstret, da er det lettere å få den til å overleve i lengre tid. Husk bare at den danner knoppene på høsten, og så overvintrer den med grønne blader. Gi den en fin og fremtredende plass i fjellhagen.

Pulsatilla pratensis kubjelle

Dette er den andre Pulsatilla-arten vi har i norsk flora. Bladrosetten er mer smalfliket, og blomsten henger mer enn Mogopen. Høyden på planten er ca 15 cm. Bladrosetten overvintrer ikke. Blomsterbladene er sekstallige med korthårete lilla hengende blomster. Den har lenge vært kjent som medisinsplante i land hvor den er mer vanlig. Den er en sørlig gjest her hos oss, og finnes kun på tørre kalkbakker omkring Oslofjorden. Ellers er den mer vanlig i Sverige, Danmark og ellers sør i Europa. Artsepitetet *pratensis* = eng, og hentyder til voksestedet. Blomstringstiden faller noe senere enn mogopen.

Pulsatilla albana

Nærstående art til *Pulsatilla pratensis*, men bladflikene er bredere og mye lengre. Blomsterbladene er gule med silkehår, nikkende og klokkeformet. Planten blir 20 cm høy. Blomsterbladene er bakoverbøyd i spissen, og blomstringen begynner i mai. Dette er fine planter til dype og godt drenerte sprekker, solvendt og på en høyde slik at den kan henge utover i fjellhagen. Den fine fasongen vil på den måten komme til sin fulle rett. Flere varianter finnes, hvor kanskje var: *georgica* er den beste, med lys lilla farge, men som ellers er svært lik arten. Begge disse to har sin utbredelse i Kaukasus.

Pulsatilla alpina alpekubjelle

Dette er en av de flotteste artene i slekten. Den kan bli 35 cm høy med hvite blomster, som er noe rødkaktige på undersiden. Diameteren på blomsten kan bli opp til 6–7 cm. Blomstrer i mai, liker kalk, sol og fuktige næringsrike vokseplasser. Den er grei å dyrke og vokser naturlig i alpeenger. Utbredelsen er Pyreneerne, Alpene og Kaukasus.

Underarten *ssp:apiifolia*. Svovelkubjelle er like fin som arten, men som det norske navnet sier gulblomstret. Den er nok ikke så lett å dyrke som arten, men liker en veldrenert kraftig jord, som er på den sure siden. Den er noe lavere enn arten, men har et vakkert bladverk. Vokser ofte i samme område som arten. Begge typer har svart rotstokk.

Pulsatilla halleri Hallers kubjelle.

En meget fin fjellhageplante som jeg synes bør brukes mer i hagene. Basisbladene som vanligvis er doble, er hårete og med smale lineære fliker. Planten kan bli 20 - 25 cm høy. Rotstokken er svart og blomsten rødfiolett. Blomstringstiden starter i april – mai. Denne arten setter virkelig pris på et solrikt voksested, som er godt drenert. Liker kalk, men ikke for næringsrik jord. Vokser i sentral- Europas alper fra 1000 m til 3000 m.o.h.

Underarten *ssp: slavica*. Russisk kubjelle. Svært lik foregående, men blomsten er mørkere lilla. Den vokser i de vestlige Karpatene.

Varieteten , var *alba*, er en hvit varietet av foregående underart.

Pulsatilla halleri typene har jeg i mange år dyrket i Botanisk hage i Oslo, og i min egen hage. Jeg kan på bakgrunn av dette sterkt anbefale disse. De er svært hardføre, blomster villig og er meget vakre.

Pulsatilla montana

På denne arten er basisbladene brede og eggrunde, svøpbladene er skaftløse og alle deler av planten kraftig håret. Høyden på arten kan komme opp i 20 cm, og rotstokken er svart. Blomsten er nikkende i fiolette, rosa og hvite farger. Fasongen på blomsten er først klokkeformet, senere stjerneformet. Blomstringstiden starter i april – mai, og den er hardfør. Vokser i de sentrale og sørøstlige delene av Europa.

Pulsatilla occidentalis

Planten ligner på *Pulsatilla alpina*, men bladene er noe forskjellig fra den. Veksten er mindre, og blomsten er kremhvit med blåaktig utside. Utbredelsen er vestlige Nord Amerika fra Canada til California og Montana. Den vokser på tørre alpine enger opp til 3000 m.o.h. Skal man prøve denne, er den noe vanskelig å få til.. Planten blir ca.10 – 15 cm høy, og blomstringstiden er i juni.

Pulsatilla rubra. Rød kubjelle.

Svært lik *Pulsatilla montana*. Blomsterbladene er vakre i rødpurpur, brunrøde eller svartrøde farger. Dette er en hardfør og fin plante som er opptil 25 cm høy. Utbredt i Sør – og Vest- Europas fjell.

Pulsatilla vulgaris Stor kubjelle.

Dette er den mest brukte og vanligste kubjelle i hagene. Finnes viltvoksende i Sverige og ellers sørover i Europa. Bladene er parstilt og flikete, lineært lansettformet. Rotstokken nesten svart og treaktig, og planten blir 10 – 20 cm høy. Fargen på blomsten er fiolett, sjelden hvit og den enkelte blomst er opprett klokkeformet. Blomstringstiden er i april-mai. Den er grei å få til bare vi planter den i solen, og ikke i for næringsrik jord.

Underarten ssp. *grandis* fra sentral Europa har svært store blomster.

Underarten ssp. *gotlandica* vokser kun på de kalkrike og solåpne alvarene på øya Gotland.

Gode sorter av *Pulsatilla vulgaris*:

‘Violett Blue’ Blomsten fiolett.

‘Papageno’ Blomsten er dobbel i fargeblanding.

‘Alba’ Blomsten hvit.

‘Røde Klokke’ Blomsten er vakkert rød.

Pulsatilla tatewakii

Langt mot øst i Asia ved Russlands kalde stillehavskyst, og de Japanske øyer vokser det noen vakre kubjeller. Dessverre er de sjeldne å se i frølistene. Denne og neste art er en av disse. *Pulsatilla tatewakii* er en grasiøs og fin-

bladet art. Blomsterstilken reiser seg med en hengende blomst til ca. 20 cm høyde. Blomsterfargen er lys lilla, men kan variere i lysere eller mørkere nyanser, og blomstringstiden kommer i mai. Arten kommer fra Sakhalin-øya og ser ut til å være hardfør her.

Pulsatilla turczaninowii

Blomsterbladene er blåfiolette og blomsten noe lukket, og oppreist i veksten. Høyden blir opptil 10-25 cm og blomstringstiden kommer i mai - juni. Utbredt i Sibir og nordøstlige Asia.

Pulsatilla vulgaris

IRIS

for tørre eller middles tørre forhold

Av: Liv Aanerud

Iris lutescens

Herunder hører skjeggiris og knolliris.

I germanica-hybrider er fellesbetegnelse for en stor hybridgruppe. Planten fikk navnet sitt av Linné i 1750, men stammer aldeles ikke fra Tyskland som navnet indikerer. Noen gruppebetegnelser henviser til høyden: *barbata-elatior* er svært høy, *barbata-media* er mellomhøy, og de helt lave kalles *pumilahybrider* eller *barbata-nana*. *I. germanica* finnes i utallige sorter, som bl.a. registreres i det amerikanske irisselskap hvert år. I registreringslistene omtales over 1000 sorter hvert år. De angir årstall, dyrkerens navn og foreldrene som er brukt i krysningen. I England registreres også sorter, men ikke så mange. Karakteristisk for disse er en stiv vekst med sverdformede, ofte blåduggede blad, og stive blomsterstilker med store, fyldige blomster. Høyden varierer mellom 70 – 100 cm for de høyeste, 50 – 60 cm for de mellomhøye. Disse gruppene ligner hverandre, og overgangen er flytende. De høyeste blomstrer litt senere enn de mellomhøye, de laveste blomstrer først. Blomstringstid er juni – juli. Fargen varierer fra hvit, gul, rosa, rødlig, alle nyanser i blått og rødbrunt.

De skal plantes i full sol, og må ikke overskygges av andre planter, da rhizomene (jordstenglene) skal ligge opp til 1/3 over jorden for å bli modnet av sola. Alt for ofte plantes Iris i skygge. Resultatet blir spinkle stengler, få blomster og ofte råte. *Germanica* er nøysom og tørketålende, men kan også tåle vann, bare ikke for mye. Beste plantetid er like etter blomstring. Fin flyttetid er august. Gjødsla ikke i vekstsesongen, og ha ikke ukompostert naturgjødsla direkte på rhizomene. Jeg bruker bare fullgjødsla i mars/april. Jorden skal være nøytral og løs. Elvesand eller grus kan tilsettes leirjord. Benmel er en bra tilsetning ved planting, også godt brent kompost eller naturgjødsla. Plant aldri i en grop, men lag en forhøyning for selve

rotstokken, og spre de tynne rothårene utover til begge sider fra denne. Vann litt hvis det er varmt i været. Plant ikke for sent på høsten. Da vil telen kaste plantene i været i løpet av vinteren. Planter de om våren, vil blomstringen bli dårlig. Verdifulle planter kan plantes i potter og settes i kaldhus til de har dannet rotklump.

Blomsterstilkene bør fjernes etter blomstring, dersom du ikke skal samle frø. Likeså bør brune blader og toppe fjernes regelmessig. Får bladene brune flekker, må de behandles med rustmiddel eller fjernes helt. Etter blomstring kan det gjødsles med litt benmel eller godt kompostert naturgjødsel, men vær forsiktig med gjødsel med høyt nitrogeninnhold. Omplanting bør skje ca hvert 4. år, men gamle rotstokker kan fjernes i mellomtiden, for å gi luft til nye røtter. Hvis man vil beskytte røttene mot vinterkulden, kan man dekke med litt sand. Alle brune blader må fjernes før vinteren.

I lutescens, (*I. chameiris*) er utbredt fra Øst-Spania, langs den franske Middelhavskyst, og til Nordvest-Italia. Rhizomene er kompakte og greinete. Bladene er sverdførmede, 6-20 cm lange. Stengelen er 1-30 cm lang, enkel, grønn, mer eller mindre delt i toppen med en, eller sjelden to blomster. Blomsten er stor, dyp fiolett-rød med gult skjegg. Pollenet er kremfarget. Kapselen er også stor, 4 - 6,5 cm lang, oval. Her hos meg blomstrer den i mai/juni.

Fargen kan variere fra purpur til fiolett, medium til blekgul, ofte med grønnlig eller gråaktig skjær, gul flekket med purpur, eller hvit, ofte med litt blått. Andre farger kan også finnes. De nedre blomsterbladene er alltid mørkere enn de øvre på de tofargede. Skjegget er vanligvis gult, men planter med blått, fiolett eller hvitt skjegg er blitt funnet.

I. lutescens skiller seg fra *I. pumila* ved dens korte blomsterdekke. Den har også skaft, mens *I. pumila* nesten ikke har noe. Fruktknuten er alltid på toppen av skaftet. *I. lutescens* er høyere enn *I. pumila*, og blomstrer 1-2 uker senere.

Arten trives utmerket her. God drenering er sannsynligvis nødvendig, likeså mye sol, men den liker nok en del fuktighet om våren. Omplanting bør nok skje med jamne mellomrom for å få god blomstring. Min plante stammer fra fjellene rundt Vence i Frankrike.

STORTAKK

til Blomstervenners Klubb

Av: Ole P. Olsen

Jeg må først be om unnskyldning fordi jeg ikke har skrevet før og takket for stipendiet på 4000 kroner, som Blomstervenners Klubb gav meg i 1999.

Jeg fikk det for å prøve ut staudesorter, løk og knollplanter i Nord-Norge, men jeg har vært mindre aktiv med å skrive de seinere år. Jeg har vært opp-tatt med mye annet, det er min eneste unnskyldning.

Jeg har prøvd ut en god del planter i dette tidsrommet. En del klarte ikke klimaet og takket for seg, men en god del har overlevd og klarer seg fint. Jeg skal nevne noen få denne gang som har gitt meg noen aha- opplevelser:

Den første er *Trollius lilacina/Hegemone lilacina* som jeg har hatt i blomst. Den var en opplevelse med sine melkehvite blomster på 5 – 10 cm stilker. Den har så mange kronblad at den ser ut som om den er fylt. Den krever mye fuktighet og vokser veldig seint.

Geranium yannense er en vakker rød storkenebb som kommer fra Kina. Den blomstret for første gang i år på 40 cm stengler.

Corydalis alpestris fra fjellene i Kaukasus og Tyrkia vokser oppe i snø-områder. Det er en lerkespore med knollformede røtter og himmelblå blomster på 5 – 10 cm stilker, og den er en av de tidligste lerkesporene om våren. Dette er en virkelig skjønnhet som kan konkurrere med *Corydalis cashimiriana* når det gjelder blå farge.

Corydalis kokiana er en annen lerkespore som også kommer fra Kina, nordvest i Yunnan-provinsen. Den har lys himmelblå blomster, og er 20-30 cm høy og blomstrer senere på sommeren. Roten er knollformet likesom hos *Corydalis cashimiriana*.

Mandrogora caulescens fra Himalaya og Kina er en uvanlig plante med mange nikkende klokkeliknende blomster. Min plante har nesten svarte blomster og er nesten 15 cm høy. Jeg vil si den er «stygg-pen», jeg opplevde den i blomst sist sommer og ble fascinert av den uvanlige fargen.

Dette er noen få planter jeg har hatt i blomst de senere år og som har fascinert meg. Ellers har jeg til utprøving en god del planter, kanskje litt for mange.

Jeg må nevne en spesielt, nemlig *Ranunculus semiverticulatus*, skjønnheten fra Andesfjellene. Den har overvintret et år ute og klarte seg fint. Men jeg er spent på om den klarer denne harde vinteren med all barfrosken vi hadde fram til jul.

Jeg har til utprøving to meget interessante busker fra Sentral-Asia, som har overlevd en vinter ute, med godt resultat. Det er *Caragana jubata* med rosa blomster, som blir opptil 1 meter høy. Den andre er *Sorbus tienshanika*, som er et tre med hvite, store blomsterklaser. Jeg fikk frøene av Per Bjørklund, som var på tur med Trädgårdsamatörerna til Tien Shan på 90-tallet. Han fant noen få bær og frøkapsler fra året før på disse buskene som han tok med seg. Jeg fikk dem av han til utprøving, men det ble bare en spire fra hver av buskene.

Jeg vil nevne til slutt noen få frøsorter fra årets frøliste som jeg har levert:

1:

Boykinia richardsonii, Bjørneblomst som alaskaværingene kaller den på grunn av at grizzlybjørnene er så glade i den. Det er en hardfør og vakker plante, med store, runde og taggete blad og stilker på opptil 40 – 60 cm. Den har hvite blomster oppetter stammen og rødbrune begerblad som vises godt på blomstene. Den tilhører Saxifragae-familien og trenger derfor kuldestratifisering.

2:

Saussurea globosa er en spesielt vakker plante med sine purpur-rosa dekkblad og fiolette blomster på 30 – 40 cm stilker. Blomstene er ikke så spesielle, det er dekkbladene som virkelig skiller seg ut. Blomstene er sterkt ettertraktet av insekter, så kanskje blir den en god biplante.

3:

De som har fått frø av *Adonis sutchuenensis* må være så snille å stryke *sutchuenensis* og skrive *Adonis* sp. I følge Flora of China har *A. sutchuenensis* gule blomster, mens denne planten har hvite blomster.

Kalender

MEDLEMSMØTE 24. APRIL KL. 19.30

TOMMY TØNSBERG forteller om

«HOYA – PORSELENSBLOMSTEN»

Tommy har samlet Hoya i nærmere fire år og dyrker over 100 forskjellige arter og sorter i sin lille leilighet på Lørenskog. I kveld vil han fortelle oss litt om noen arter innen for denne variasjonsrike slekta.

BYTTEMØTE og PLANTEMARKED

I BOTANISK HAGE – OSLO, LØRDAG 14. JUNI KL. 12.00.

På grunn av reise til Göteborg første helg i juni, og pinsen som kommer andre helg i juni i år, blir plantebyttemøtet først arrangert 14. juni.

Blomstervenner fra hele landet som finner anledning til å besøke Oslo denne helgen, er hjertelig velkommen. Jeg tror vi kan garantere en hyggelig dag, med bytte av planter, plantemarked, utstilling, kaffe & kaker og innimellom det hele anledning til hyggelig planteprat.

PROGRAM

- Plantebytte
- Utstilling
- Kaffe & kaker, gjerne medbrakt nistekurv
- Plantemarked
- Om ønskelig, fellesrunde med kjentfolk i botanisk hage.

Alle som ønsker det, tar med planter til bytte. Plantene bør være merket med vitenskapelig navn og givers navn (helst fullt navn) – De som ønsker å delta i plantemarkedet, dvs. selge planter, må bidra med planter til bytte; dessuten betale 10% av omsetningen til klubben. Alle planter må være egenproduserte, og salget foregår kun fra medlemmer til medlemmer. – Vi oppfordrer til å ta med vakre eller interessante planter til utstilling, gjerne med kommentarer og tips fra den stolte eier. – For de som har anledning, kan det være lurt å ta med seg en klappstol.

HØSTPROGRAM

PLANTEBYTTEMØTE

I BOTANISK HAGE – OSLO, LØRDAG 23. AUGUST KL. 12.00

Høst-byttemøte, med samme program som på byttemøtet 14. juni.

Vi ønsker velkommen, og håper på stor stemning og godt vær!

Medlemsmøte 25. september kl. 19.30

Arne Strid: Munkar och växter på det heliga berget (Athos)

Professor Arne Strid er leder for Botaniska trädgården i Göteborg, men han og er også spesialist på gresk botanikk og en av medarbeiderne til «Flora Hellenica». Athos er en halvøy i nordøstre Hellas, og har i nesten 1000 år bare vært bebodd av ortodokse munkar, ytterst på halvøya ligger et fjell på 2033 m med en unik flora. Han har et rikt bildemateriale både av vekster (særlig stenpartivekster og løkplaner) og motiv av kulturhistorisk interesse.

Alle møtene holdes i Husmorhuset, Fagerborggata 14.

Biblioteket er oppe fra kl. 18.30.

Blomstervenners Klubbs Stipendium

Formålet med stipendet er å fremme interessen for blomster og blomsterdyrking og det kan tildeles inntil kr. 5000,- som økonomisk støtte til studier, forsøk og/eller reiser.

Søknaden sendes innen 1. september til formannen - se adresse på side 3. Retningslinjer for stipendet kan også fås hos henne.

DVERGBUSKER

for fjellhagen

Av: *Ole Jonny Larsen*

Svært mange vedaktige planter passer i fjellhagen. Mange alpine busker trives i full sol og under tørre forhold. De gir fjellhagen liv om vinteren når stauder og løkplanter sover under jorda, særlig gjelder dette de vintergrønne.

Rhodotamnus chamaecistus (har ikke noe norsk navn).

En yndighet av de sjeldne! Vintergrønn minityrbusk fra de østlige deler av Alpene og Tyrkia. Passer i samplanting med andre surbunnsplanter, men liker grus eller singel rundt stenglene. Planten kan minne om en liten rhododendron når den slår ut sine forholdsvis store rosa blomster.

Den er omtrent umulig å oppdrive, men overraskende lett å dyrke.

Arctericia nana (syn: Pieris nana)

Denne må en nesten ha lupe for å se! Lite kjent vintergrønn dvergbusk fra Japan og Kamtchatka. Må plantes blant stein for å bli presentert ordentlig. Svært hardfør og lett å dyrke. Blomstrer godt hvert år med små kremhvite blomster. Glinsende grønne blad. Lett å formere ved deling.

Selges bare hos samlere.

To norske «hemmeligheter»

I den norske fjellheimen kan en finne vakre dvergbusker som egner seg utmerket i fjellhagen. Her kommer tre tips for neste fjelltur. Ingen av dem er truet av utrydding eller fredet. Etter min erfaring er alle lette å flytte og etablere i hagen i lavlandet.

Moselyng (Cassiope hypnoides)

Muligens enda mindre enn museøre. Vintergrønn lyngeplante. Må passes med vann og luking til den er etablert skikkelig. Full sol og alpine forhold. Tidlig blomstring.

Bergveronika (Veronica fruticans)

Den eneste norske vedaktige veronica-arten. Det nærmeste vi kommer hebe i norsk natur. Fantastiske blå blomster over et langt tidsrom. Stort sett vintergrønn. Lett å dele og sår seg litt.

Arctostaphylos uva-ursi

Veronica fruticans

Cassiope hypnoides

Rhodotamnus chamaecistus

Alle foto: Ole Jonny Larsen

Planteportrettet

Clematis alpina

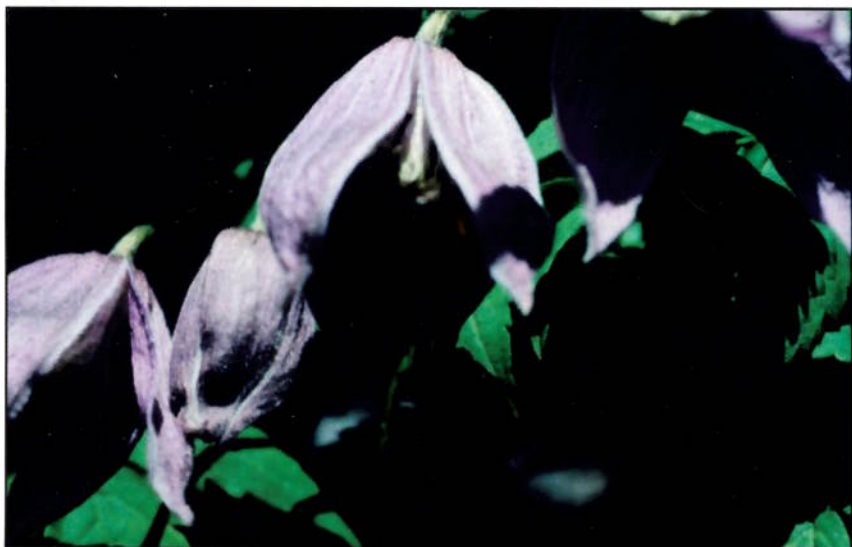

Foto: Grethe Li

Clematis alpina har blå, klokkeformede blomster i mai – juni. Dette er en nøysom, herdig og blomsterrik vekst, som fortjener en plass i hagen. Den har dessuten dekorativ frøsetting. *C. alpina* er den eneste ville klatreplanten i Alpene, der den vokser mellom 1000 og 2300 meters høyde.

Grethe Li